

PREDGOVOR UREDNIŠTVA

Zbornik *Prispevkov za zgodovino delavskega gibanja 1967* prinaša referate, koreferate in obravnave z znanstvenega posvetovanja, ki je bilo posvečeno dvema zgodovinskima obletnicama: 50. obletnici oktobrske revolucije in 30. obletnici ustanovnega kongresa Komunistične partije Slovenije. Posvetovanje je bilo v dneh od 2. do 4. novembra 1967 v Inštitutu za zgodovino delavskega gibanja v Ljubljani. Pri njegovi organizaciji so sodelovali: Zgodovinsko društvo za Slovenijo, Filozofska fakulteta ljubljanske univerze. Visoka šola za politične vede in Inštitut za zgodovino delavskega gibanja v Ljubljani. Udeležili so se ga poleg znanstvenih delavcev iz Slovenije in drugih krajev Jugoslavije tudi nekateri družbenopolitični delavci, ki so sodelovali v dogajanjih, katerim je bilo posvetovanje posvečeno, med njimi udeleženci ustanovnega kongresa Komunistične partije Slovenije.

Posvetovanje je bilo organizirano na pobudo odbora za proslavo obeh obletnic. Njegova pobuda je odločilno vplivala tudi na fiziognomijo posvetovanja v tem smislu, da je bilo posvečeno hkrati dvema zgodovinskima dogodkoma, čeprav sta potekala v različnih zgodovinskih razmerah in seveda različni svetovni razsežnosti. Združitev obeh tem je omogočila, da se je obravnava pomena oktobrske revolucije povežala z obravnavo revolucionarnega razvoja v Sloveniji in Jugoslaviji. Na svoj način je bil v prostoru in času pa tudi drugih okoliščinah nadaljevanje revolucionarnega procesa preobrazbe sveta, ki se je začel z zmago prve socialistične revolucije. Obenem je omogočila, da se oceni pomen specifičnega razvoja delavskega gibanja v Sloveniji, še posebno od ustanovitve Komunistične partije Slovenije, za izoblikovanje idejnopolitičnih in akcijskih izhodišč, ki so omogočila, da je Komunistična partija Slovenije — v okviru Komunistične partije Jugoslavije — postala osnovni dejavnik združitve vseh progresivnih in demokratičnih sil slovenskega naroda, voditeljica njegovega osvobodilnega boja in zmagovite revolucije.

Uvodno besedo o pomenu obeh obletnic je imel Boris Zihlerl. Težišče posvetovanja je bilo na dveh glavnih referatih: Oktobrska revolucija in Slovenci dr. Dušana Kermavnerja in Nacionalno vprašanje v Jugoslaviji v teoriji in praksi Komunistične partije Jugoslavije — Komunistične partije Slovenije dr. Janka Pleterskega.

Vse referate in koreferate objavljamo po vrstnem redu, kakor so bili podani na posvetovanju in kakršne so za objavo predložili avtorji. Iz obravnav smo povzeli samo to, kar je bilo mogoče oceniti kot bistveni prispevek k obravnavi tematike posvetovanja. Besedila so v jeziku, v katerem so bila prebrana. Kratki povzetki v tujih jezikih na koncu so namenjeni institucijam in posameznikom v zamejstvu. Pripravljeni so bili v sporazumu z avtorji, ki se jim redakcija tudi sicer zahvaljuje za sodelovanje.

Uredniški odbor